

Zitting 1976–1977

14 473 (R 1072)

Overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Suriname betreffende de wederzijdse erkenning en de tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen en authentieke akten in burgerlijke zaken; 's-Gravenhage, 27 augustus 1976 (Trb. 1976, 144)

Nr. 1

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Ter griffies van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen: 29 april 1977. De wens dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens een of beide Kamers of door ten minste vijftien leden van de Eerste Kamer dan wel dertig leden van de Tweede Kamer of de Gevolmachtigde Minister van de Nederlandse Antillen te kennen worden gegeven uiterlijk op 29 mei 1977.

Aan de Voorzitters van de Eerste Kamer en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 18 april 1977

Ter voldoening aan het bepaalde in het tweede lid van artikel 60 en onder verwijzing naar het derde lid van artikel 61 van de Grondwet, alsook naar het eerste lid van artikel 24 van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden, de Raad van State van het Koninkrijk gehoord, heb ik de eer u hierbij de Nederlandse tekst over te leggen van de op 27 augustus 1976 te 's-Gravenhage tot stand gekomen Overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Suriname betreffende de wederzijdse erkenning en de tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen en authentieke akten in burgerlijke zaken (Trb. 1976, 144)¹.

Een toelichtende nota bij deze overeenkomst gelieve u hiernevens aan te treffen.

De goedkeuring wordt voor het gehele Koninkrijk gevraagd.

Aan de Gouverneur van de Nederlandse Antillen is verzocht hoger genoemde stukken op 29 april 1977 over te leggen aan de Staten van de Nederlandse Antillen.

De Gevolmachtigde Minister van de Nederlandse Antillen is van deze overlegging in kennis gesteld.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
M. van der Stoep

¹ Nedergelegd op de bibliotheek ter inzage van de leden.

I. Algemeen

De beëindiging van de Statutaire band van het Koninkrijk der Nederlanden met Suriname heeft onder meer ten gevolge gehad, dat er tussen de beide Staten als het ware een vacuüm is ontstaan op het gebied van de wederzijdse erkenning en de tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen en authentieke akten in burgerlijke zaken. Zolang het Statuut gold, voorzag artikel 40 hierin. Luidens deze bepaling konden vonnissen, door de rechter in Nederland, Suriname of de Nederlandse Antillen gewezen, en bevelen door hem uitgevaardigd, «mitsgaders grossen van authentieke akten, aldaar verleden», in het gehele Koninkrijk worden tenuitvoergelegd, «met inachtneming van de wettelijke bepalingen van het land waar de tenuitvoerlegging plaatsvindt». Het is de wens van de regeringen van het Koninkrijk der Nederlanden en van de Republiek Suriname dat ook thans het beginsel van artikel 40 van het Statuut voor het Koninkrijk tussen de beide Staten blijft gehandhaafd. Te dien einde hebben zij de bijgaande overeenkomst opgesteld welke aan dit beginsel een nadere uitwerking geeft.

Hoewel de tekst van artikel 40 van het Statuut geen beperking bevat tot het burgerlijk recht heeft het artikel toch wel voornamelijk betekenis voor dit rechtsgebied. De onderhavige overeenkomst heeft uitsluitend betrekking op beslissingen en authentieke akten in burgerlijke zaken. Op het gebied van het strafrecht is een afzonderlijke overeenkomst ontworpen tot regeling van de uitlevering en de rechtshulp in strafzaken.

De strekking van de onderhavige overeenkomst is dus, de situatie welke door artikel 40 van het Statuut binnen het Koninkrijk der Nederlanden op het stuk van de erkenning en tenuitvoerlegging van burgerrechtelijke vonnissen en authentieke akten voor de onafhankelijkwording van Suriname heeft bestaan te laten voortduren. Dienovereenkomstig wordt in de preambule van de overeenkomst de wenselijkheid tot uitdrukking gebracht voorzieningen te treffen om zulks mogelijk te maken.

De regeringen van het Koninkrijk en de Republiek Suriname waren het er over eens, dat er aanleiding was om het onderhavige onderwerp uitvoeriger en nauwgezetter te regelen dan in artikel 40 van het Statuut is geschied en dat in de nieuwe situatie, welke het sluiten van een volkenrechtelijke overeenkomst tussen de beide Staten noodzakelijk maakt, zoveel mogelijk aansluiting moet worden gezocht bij de over dit onderwerp reeds eerder door het Koninkrijk met andere Staten gesloten bilaterale verdragen zoals dat met Oostenrijk, met Italië en met de Bondsrepubliek Duitsland¹. Bezie men deze verdragen, dan valt op dat zij, hoewel zij in hoofdzaak overeenstemmen, verschillen in de mate van uitvoerigheid waarmede het onderwerp behandeld wordt. Nu de materie in het verleden door één Statutaire bepaling werd bestreken en de rechtsstelsels in beide Staten in verband met hun langdurige historische verbondenheid ook een zeer ver gaande mate van overeenstemming vertonen, leek het niet nodig en ook niet wenselijk een zeer gedetailleerde regeling te maken. Met name leek het niet nodig in de overeenkomst ook de procedure inzake de tenuitvoerlegging te regelen zoals wel is geschied in de overeenkomst met de Bondsrepubliek Duitsland. In Nederland wordt hierin sedert 1964 voorzien door de artikelen 985 en volgende van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. In de Nederlandse Antillen kunnen bij landsverordening soortgelijke bepalingen worden gegeven. In Suriname zal de wetgever eveneens deze procedure kunnen regelen. Daarbij kan desgewenst het Nederlandse model worden gevolgd. De overeenkomst legt dit uitdrukkelijk vast in artikel 9.

In de onderhavige overeenkomst is ernaar gestreefd, de materie op overzichtelijke en beknopte wijze te regelen, waarbij uit de aard der zaak het algemene, in het internationaal procesrecht bekende, patroon van soortgelijke

¹ a. Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Oostenrijk betreffende de wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen en authentieke akten op het gebied van het burgerlijk recht, tot stand gekomen op 6 februari 1963 te 's-Gravenhage (Trb. 1963, 51);

b. Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Italië betreffende de erkenning en de tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen in burgerlijke en handelszaken, met Protocol van ondertekening, tot stand gekomen op 17 april 1959 te Rome (Trb. 1959, 137);

c. Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Bondsrepubliek Duitsland betreffende de wederzijdse erkenning en de tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen en andere executoriale titels in burgerlijke zaken, tot stand gekomen op 30 augustus 1962 te 's-Gravenhage (Trb. 1963, 50).

verdragen wordt gevolgd. De ondergetekenden verwachten dat de overeenkomst een nuttige werking kan hebben in de relatie tussen de beide Staten en zij zien in de overeenkomst een bevestiging van de wens van de regeringen van het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Suriname om ook in de toekomst nauwe betrekkingen, mede op het gebied van het recht, te blijven onderhouden.

II. Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

De Preambule en artikel 1 bepalen het toepassingsgebied van de overeenkomst. De overeenkomst heeft betrekking op rechterlijke beslissingen – zowel de contentieuze als de voluntaire jurisdictie –, authentieke akten en gerechtelijke schikkingen in burgerlijke zaken. Het gebruik van de term «burgerlijke en handelszaken», welke in de andere verdragen voorkomt, is vermeden aangezien in beide landen het onderscheid tussen burgerlijke en handelszaken sinds lang is afgeschaft. Het nieuwe Nederlandse BW omvat ook de materie van het huidige Wetboek van Koophandel. Ten einde er geen misverstand over te laten bestaan dat de overeenkomst ook betrekking heeft op wettelijke onderhoudsvorderingen, zowel ingesteld door of tegen meerderjarigen als ten behoeve van minderjarigen, laat artikel 1, onder a duidelijk uitkomen dat deze vorderingen onder burgerlijke zaken begrepen dienen te worden. Dit is van belang omdat in het 2de lid, onder a, zaken van personenrecht worden uitgesloten. Een verdere kwalificatie van burgerlijke zaken geeft de overeenkomst niet; dit is niet nodig geacht omdat het burgerlijk recht in beide landen in de door de overeenkomst bestreken gevallen hetzelfde omvat.

Beslissingen van rechterlijke autoriteiten – zowel op tegenspraak als bij verstek gegeven – vallen onder de werkingssfeer van de overeenkomst ongeacht het gerecht dat de beslissing heeft gegeven. De beslissing van de strafrechter inzake de vordering van een beledigde partij tot schadevergoeding – welke vordering zowel in Nederland als in Suriname en in de Nederlandse Antillen bekend is – zal in het andere land evenwel niet ten uitvoer kunnen worden gelegd, naar blijkt uit het gestelde onder f in het tweede lid van artikel 1. De reden hiervan is het feit, dat deze vorderingen van geringe betekenis zijn.

Voorts is de overeenkomst van toepassing ongeacht de nationaliteit van partijen; dit sluit aan bij het in het internationale procesrecht algemeen aanvaarde beginsel van de aanknopng aan de woonplaats of verblijfplaats van partijen. De overeenkomst geeft derhalve niet alleen aan onderdanen van de beide landen rechten doch ook aan vreemdelingen die op het grondgebied van de landen woon- of verblijfplaats hebben. De overeenkomst beoogt immers niet zo zeer voordelen voor de onderdanen van de verdragspartijen te verkrijgen alswel om de grenzen te openen voor het vrije verkeer van rechterlijke beslissingen.

De overeenkomst is niet van toepassing op alle burgerlijke zaken in de ruimste zin. Familierecht, erfrecht en faillissement worden uitgesloten. Dit houdt, althans wat betreft de eerste twee onderwerpen, daarmede verband, dat vragen van internationaal privaatrecht nauw betrokken zijn bij zaken betreffende het familierecht en het erfrecht en dat de beantwoording daarvan aan de autonomie van partijen onttrokken is. Dat deze onderwerpen buiten de werking van de overeenkomst vallen betekent uiteraard niet, dat zij niet incidenteel of prealabel aan de orde kunnen komen wanneer het gaat om de erkenning of tenuitvoerlegging van een beslissing inzake onderwerpen die wèl onder de werking van de overeenkomst vallen. Bij voorbeeld bij een onderhoudsvordering na echtscheiding zal de rechter, aan wie inzake de onderhoudsvordering verlof tot tenuitvoerlegging wordt gevraagd zich reenschap moeten geven van de vraag of de echtscheiding kan worden erkend.

Deze vraag wordt dan niet beheerst door de overeenkomst maar door het nationale, gewone, internationaal privaatrecht van het aangezochte land. De uitsluiting van familierecht, huwelijksgoederenrecht en erfrecht van de overeenkomst beoogt dus niet de erkenning van beslissingen inzake deze onderwerpen volgens het nationale recht, dat wil zeggen buiten de overeenkomst, uit te sluiten. De uitsluiting van het faillissement, het akkoord en de surséance van betaling is in overeenstemming met de reeds eerder genoemde bilaterale verdragen en komt voor in vele andere executieverdragen van het indirecte soort. Ook in de verhouding tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Suriname, die geografisch ver van elkaar zijn gelegen, is geen behoefte aan een regeling van dit onderwerp. Wel zij opgemerkt dat volgens ongeschreven recht het recht van de curator om in het buitenland namens de boedel in rechte op te treden pleegt te worden erkend, al wordt aangenomen dat het in strijd met de territoriale werking van het faillissement is dat dit zich van rechtswege zou uitstrekken over in een ander land gelegen goederen.

Voorts zijn uitgesloten zaken betreffende de arbitrage, aangezien dit onderwerp is geregeld in het Verdrag nopens de erkenning en de tenuitvoerlegging van in het buitenland gewezen scheidsrechterlijke uitspraken, gesloten op 10 juni 1958 te New York (Trb. 1958, 145 en 1959, 58), waarvan de werking ook tot Suriname en de Nederlandse Antillen is uitgebreid. Suriname heeft reeds een algemene verklaring van voortgezette gebondenheid met betrekking tot alle verdragen, die voor Suriname golden, afgelegd en heeft medegedeeld voornemens te zijn definitief partij te worden bij dit verdrag.

In artikel 1, tweede lid, onder d zijn uitgesloten beslissingen waarbij de schuldenaar is veroordeeld tot betaling van een dwangsom indien niet uit het vonnis zelf blijkt het beloop van de verbeurde dwangsom. Deze bepaling is opgenomen ter bescherming van de geëxecuteerde en eist dat er een rechterlijke beslissing moet zijn waaruit het nauwkeurige bedrag van de verbeurde dwangsom blijkt alvorens in het andere land tot tenuitvoerlegging kan worden overgegaan.

Ten slotte is de sociale zekerheid uitdrukkelijk uitgesloten, om geschillen te voorkomen over de vraag of de sociale zekerheid nu wel of niet tot het terrein van het burgerrechtelijk vermogensrecht behoort. Dit onderwerp leent zich overigens weinig tot opneming in de onderhavige regeling. De beslissingen op dit gebied behoeven in het algemeen geen werking te hebben buiten het rechtsgebied waar zij zijn gegeven.

Artikel 2

Artikel 2, het eerste artikel van het hoofdstuk betreffende de erkenning en tenuitvoerlegging, stelt twee voorwaarden waaraan een beslissing – welke term ingevolge het tweede lid zo ruim mogelijk geïnterpreteerd moet worden – moet voldoen om in het andere land voor erkenning en tenuitvoerlegging in aanmerking te komen. Ingevolge de onder a genoemde voorwaarde dient tegen de beslissing in beginsel geen gewoon rechtsmiddel meer open te staan. Aangezien vertraging in de tenuitvoerlegging zoveel mogelijk vermeden dient te worden, is in de tweede zin van a bepaald dat ook bij voorraad uitvoerbare beslissingen en voorlopige maatregelen, ook al staat daar nog een gewoon rechtsmiddel tegen open, in het andere land van het exequatur kunnen worden voorzien, mits soortgelijke beslissingen in dat andere land kunnen worden gegeven en tenuitvoergelegd. De mogelijkheid van tenuitvoerlegging bij voorraad is zowel in het Nederlandse als in het Surinaamse en in het Antilliaanse procesrecht bekend. Reeds hier zij gewezen op het bepaalde in artikel 7, eerste lid, tweede zin, dat de rechter aan wie het exequatur wordt verzocht de mogelijkheid geeft om zijn uitspraak tot het verlenen van het verlot tot tenuitvoerlegging aan te houden indien tegen de beslissing een gewoon rechtsmiddel is aangewend. Artikel 2 spreekt van de gewone rechtsmiddelen. Indien derhalve het verzoek tot het verlenen van

het verlov tot tenuitvoerlegging een beslissing betreft welke slechts door het buitengewone rechtsmiddel van request civiel kan worden aangevochten, zal de exequaturrechter indien aan de andere voorwaarden is voldaan het exequatur zonder meer dienen te verlenen. De reden hiervan is dat het request civiel geenszins een beroep vormt op een hogere rechter, aangezien het tot dezelfde rechter wordt gericht die het beklagde vonnis heeft gewezen teneinde de intrekking van de beslissing te verkrijgen (art. 389 Ned. Wetb. van B.Rv. en art. 299 Sur. Wetb. van B.Rv.). De tweede onder b genoemde voorwaarde geeft aan dat er van internationale bevoegdheid in de zin van de overeenkomst sprake moet zijn wil een beslissing voor erkenning en tenuitvoerlegging in aanmerking komen. De rechterlijke bevoegdheid moet dus berusten op aanknopingspunten, die verder in de overeenkomst en wel in artikel 3 zijn opgesomd. Ook al heeft een rechter in het land van herkomst zijn eigen bevoegdheidsregels goed toegepast, dan nog kan zijn beslissing niet in het aangezochte land erkend en tenuitvoergelegd worden indien de bevoegdheid niet overeenstemt met de bepalingen van artikel 3. De overeenkomst grijpt niet in in de nationale bevoegdheidsregels.

Artikel 3

Dit hierboven reeds ter sprake gekomen artikel somt limitatief de gevallen op waarin de gerechten van het land waar de beslissing is gegeven als bevoegd in de zin van de overeenkomst of anders gezegd als internationaal bevoegd dienen te worden beschouwd. De vraag of er bevoegdheid bestaat in de zin van dit artikel komt eerst aan de orde bij de erkenning c.q. tenuitvoerlegging in het andere land. De rechter die de oorspronkelijke beslissing geeft behoeft niet naar artikel 3 te zien. Wel uiteraard de partij die zich tot die rechter wendt met het oogmerk een in het andere land uitvoerbare beslissing te krijgen.

In de eerste plaats is volgens een algemeen procesrechtelijk beginsel bevoegd het gerecht van de plaats waar de verweerder woonplaats had, of bij gebreke daarvan gewone verblijfplaats. De bepaling van de inhoud van de begrippen woonplaats en gewone verblijfplaats is overgelaten aan de wet van het land van de rechter.

Voorts is ingevolge het onder b van het eerste lid bepaalde bevoegd het gerecht welks bevoegdheid de verweerder hetzij uitdrukkelijk heeft erkend, bij voorbeeld bij schriftelijke of mondelinge voor of na het zich voordoen van het geschil gesloten overeenkomst, hetzij door ten gronde op de zaak zelf in te gaan zonder een voorbehoud te maken ten aanzien van de bevoegdheid van het gerecht, heeft erkend. Het laatste kan immers worden uitgelegd als een stilzwijgende forumkeuze. Aangezien het hier om een internationale bevoegdheid gaat, ondergaat het in beide landen gehuldigde beginsel dat de rechter zijn relatieve bevoegdheid niet ambtshalve onderzoekt geen wijziging.

Ten derde is bevoegd in de zin van de overeenkomst de rechter van de plaats waar de verweerder een filiaal, agentschap, inrichting van handel of van industrie of enige andere vestiging had ten tijde van het aanhangig maken van de zaak. Ook hieraan ligt het beginsel van het forum van gedaagde ten grondslag. Deze in de meeste moderne executieverdragen opgenomen grond voor bevoegdheid stelt buiten twijfel dat een in het eigen land tegen een filiaal gegeven beslissing in het andere land, waar de moederonderneming gevestigd kan zijn, geëxecuteerd kan worden.

De vierde bevoegdheidsgrond (onder d) maakt duidelijk dat alleen in het land van de ligging gegeven beslissingen met betrekking tot zakelijke rechten op, verhuur en huur van en verpachting en pacht van onroerende goederen in het andere land erkend zullen kunnen worden. De uitsluitende bevoegdheid van de rechter van de plaats van ligging van een onroerend goed ter zake van geschillen met betrekking tot dat goed is een algemeen beginsel van internationaal procesrecht.

In het tweede lid van artikel 3 is een nieuwe internationale bevoegdheidsgrond opgenomen, die is ontleend aan het verdrag betreffende erkenning en de tenuitvoerlegging van buitenlandse vonnissen in burgerlijke en handelszaken, ondertekend 1 februari 1971 te 's-Gravenhage (Trb. 1972, nr. 144); artikel 10 onder 7 van dat verdrag stelt dat bevoegd is het gerecht van het land van herkomst wanneer de persoon tegen wie de erkenning of tenuitvoerlegging wordt verzocht eiser was in de zaak voor het gerecht van het land van herkomst en dat gerecht hem in het ongelijk heeft gesteld. De grondgedachte van deze bevoegdheid is dat iemand, die zich als eiser vrijwillig aan rechtsmacht van een gerecht van een ander land heeft onderworpen niet, wanneer hij door dat gerecht in het ongelijk blijkt te worden gesteld, zich in het andere land aan de uitspraak kan onttrekken door de erkenning van die uitspraak te betwisten op grond van het ontbreken van de internationale bevoegdheid in de zin van de overeenkomst. Een dergelijke betwisting zou in strijd zijn met het beginsel van de goede trouw.

Artikel 4

Dit artikel geeft de in alle executieverdragen voorkomende regel dat de erkenning of tenuitvoerlegging kan worden geweigerd indien de erkenning of tenuitvoerlegging – er wordt niet gesproken van de beslissing zelve – onverenigbaar is met de openbare orde van het aangezochte land. In zulk een geval moet de rechter het exequatur weigeren. Ten einde te laten uitkomen dat slechts in uitzonderlijke en duidelijk liggende gevallen deze bepaling mag worden gehanteerd is het woord «kennelijk» ingevoegd. Met name mag de erkenning niet worden geweigerd op de enkele grond dat de rechter van het land van herkomst bij zijn beslissing een andere wet heeft toegepast dan aangewezen zou zijn door het recht van het aangezochte land. Wel kan worden aangenomen dat de openbare orde zich zou verzetten tegen erkenning van een beslissing indien in het aangezochte land tussen dezelfde partijen reeds een andere beslissing is gegeven over dezelfde vordering en het geding hierover eerder aanhangig was gemaakt.

Artikel 5

Artikel 5 geeft een tweetal regels met betrekking tot de eerbiediging van de rechten van de verweerder in het geval van een bij verstek gegeven beslissing. Het eerste lid verplicht de rechter aan wie de erkenning wordt verzocht na te gaan of het exploit van de dagvaarding overeenkomstig het interne recht van het land van herkomst is medegedeeld of betekend aan de partij tegen wie het verstek is verleend en of die partij een voldoende tijd heeft gehad zijn verweer voor te bereiden of te voeren. Is aan deze eis niet voldaan, dan moet de erkenningsrechter zijn exequatur weigeren.

Het tweede lid van artikel 5 beoogt een – zij het door het gebruik van het woord «kan» niet volledig dwingende – doorbreking van het stelsel van de betekening ten parkette. Is de erkenningsrechter er niet van overtuigd dat in het land van herkomst na de betekening ten parkette al het nodige is gedaan om het exploit van de dagvaarding de verweerder in feite te doen bereiken en dat hem daarna voldoende tijd is gelaten om zijn verweer te voeren, dan kan hij de erkenning of tenuitvoerlegging weigeren.

Artikel 6

De bepaling van artikel 6 behoort tot de meest wezenlijke van executieverdragen, aangezien zij de rechter aan wie de erkenning wordt verzocht verbiedt de beslissing opnieuw te onderzoeken, hetzij ten aanzien van de feiten hetzij ten aanzien van het recht. Zulks uiteraard onverminderd de verplichting van de erkenningsrechter om de bevoegdheid in de zin van artikel 3 van het gerecht van het land van herkomst te toetsen (artikel 2, eerste lid onder

b) alsmede om na te gaan of de openbare orde zich niet tegen erkenning verzet.

Het tweede lid bevat een beperking van de toetsingsplicht van de rechter van het aangezochte land voor wat betreft de internationale bevoegdheid van de rechter van het land van herkomst. Deze rechter is gebonden aan de feitelijke overwegingen op grond waarvan de rechter van het land van herkomst zijn bevoegdheid heeft aangenomen. Dit betekent dat, indien de rechter in het land van herkomst op grond van bepaalde feiten heeft aangenomen dat de verweerder woonplaats had in het forumland, de rechter van het aangezochte land hieraan gebonden is ook al zou de eerstgenoemde rechter zijn uitgegaan van feiten die niet met de werkelijkheid strookten. In geval van een bij verstek gegeven beslissing geldt deze beperking niet; de erkenningsrechter mag dan ook de feitelijke overwegingen toetsen, omdat bij verstekzaken de noodzaak tot bescherming van de belangen van de verweerder sterker spreekt.

Artikelen 7–11

In hoofdstuk III van de overeenkomst wordt geregeld op welke wijze de erkenning en de tenuitvoerlegging plaatsvindt.

Artikel 7 regelt het exequatur; artikel 8 geeft de documenten aan die bij het verzoek ter verkrijging van het verlot tot tenuitvoerlegging moeten worden overgelegd, terwijl het tevens elke legalisatie van stukken verbiedt; artikel 9 geeft aan dat de verdere procedure ter verkrijging van het exequatur door het land waar de tenuitvoerlegging moet plaatshebben wordt geregeld, terwijl de artikelen 10 en 11 bepalingen bevatten omtrent het exequatur op een veroordeling in de proceskosten, omtrent het recht om kosteloos te procederen in het land waar het exequatur wordt verzocht en omtrent het verbod tot het eisen van een cautie of waarborgsom.

Al deze bepalingen spreken voor zich zelf. Alleen zij opgemerkt dat artikel 7, eerste lid, slechts die beslissingen in aanmerking laat komen voor het verlot tot tenuitvoerlegging die in het land van herkomst vatbaar zijn voor tenuitvoerlegging. Deze bepaling is opgenomen om de verzoeker niet meer rechten te geven dan hij in zijn eigen land had en moet gezien worden in samenhang met artikel 2, eerste lid, onder a. Dit is ook het geval met de tweede zin van het eerste lid van artikel 7, dat de rechter aan wie het exequatur wordt verzocht de mogelijkheid geeft om zijn uitspraak tot het verlenen van het verlot tot tenuitvoerlegging aan te houden indien tegen de beslissing een gewoon rechtsmiddel is aangewend. De ratio van deze bepaling is het feit, dat een eenmaal uitgevoerde executie – zeker wanneer zij in een vreemd land heeft plaatsgehad – vaak bezwaarlijk weer kan worden teruggedraaid. De exequaturrechter zal zowel met de belangen van de partij die tot executie wil overgaan als met die van de geëxecuteerde moeten rekening houden en eventuele tegengestelde belangen tegen elkaar moeten afwegen. In alimentatiezaken mag worden aangenomen dat het belang van de alimentatiegerechtigde bij het zonder veel uitstel verkrijgen van het exequatur vaak zwaarder zal wegen dan het belang van de alimentatieplichtige, die een gewoon rechtsmiddel tegen de beslissing heeft aangewend, zodat, wanneer het een beslissing betreft die uitvoerbaar bij voorraad is verklaard (vgl. artikel 2, lid 1, onder a, tweede zinsnede) de uitspraak betreffende het exequatur gewoonlijk niet op grond van deze bepaling zal worden aangehouden. Het leek onnodig om de mogelijkheid van het stellen van een cautie of borgsom – op te leggen aan de verzoeker tot executie – in de overeenkomst uitdrukkelijk neer te leggen; de rechter zal evenwel in bepaalde omstandigheden hiertoe, indien zijn eigen recht hem dat toestaat, kunnen besluiten.

Voorts maken de woorden «iedere belanghebbende partij» in het tweede lid van artikel 7 duidelijk dat niet slechts de in de beslissing genoemde partij daaraan rechten kan ontlenen maar iedere rechtverkrijgende, zowel onder algemene als onder bijzondere titel, alsmede, indien er meerdere eisers zijn, elk der eisers, wanneer de beslissing zelf zich hier niet tegen verzet.

Artikel 12

Artikel 12 geeft regels omtrent authentieke akten en gerechtelijke schikkingen, naast rechterlijke beslissingen de andere voor tenuitvoerlegging vatbare titels van de overeenkomst. De authentieke akten en gerechtelijke schikkingen worden, voorzover zij in het land van herkomst voor tenuitvoerlegging vatbaar zijn, op dezelfde wijze als gerechtelijke beslissingen overeenkomstig de bepalingen van de overeenkomst in het andere land ten uitvoer gelegd. Enigszins ten overvloede herinnert het derde lid van artikel 12 er nog aan dat artikel 4, dat de openbare orde-clausule bevat, van overeenkomstige toepassing is.

Artikel 13

Dit artikel bepaalt dat de onderhavige overeenkomst geen inbreuk maakt op andere, eerder tussen de overeenkomstsluitende partijen tot stand gekomen verdragen betreffende de erkenning en de tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen in burgerlijke zaken en authentieke akten. Dit heeft betrekking op het Verdrag nopens de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen over onderhoudsverplichtingen jegens kinderen tot stand gekomen op 15 april 1958, te 's-Gravenhage (Trb. 1959, nr. 187), welk verdrag ook in werking is getreden in Suriname. Suriname heeft, zoals vermeld, reeds een algemene verklaring van voortgezette gebondenheid met betrekking tot alle verdragen die voor Suriname gelden, afgelegd. Wanneer het definitief partij wordt bij het genoemde Verdrag van 1958, zal dat prevaleren boven de onderhavige overeenkomst.

Artikel 14

Dit artikel regelt de overgang van artikel 40 van het Statuut van het Koninkrijk naar de onderhavige overeenkomst. Het doet dit aldus, dat de vóór de datum van de volledige onafhankelijkwording van Suriname reeds uitgesproken vonnissen en bevelen in burgerlijke zaken grossen van vóór die datum tot stand gekomen authentieke akten – de terminologie sluit geheel aan bij die van artikel 40 van het Statuut – onbeperkt op de voet van artikel 40 van het Statuut in elk der beide Staten voor tenuitvoerlegging vatbaar blijven. De overeenkomst is dus daarop niet van toepassing (lid 1). Zij heeft uitsluitend betrekking op de rechterlijke beslissingen, authentieke akten en gerechtelijke schikkingen in burgerlijke zaken in de zin van artikel 1 welke zijn gegeven of tot stand gekomen na de datum van de volledige onafhankelijkwording van Suriname. De overeenkomst treedt aldus, zonder dat er een onderbreking heeft plaatsgehad, in de plaats van artikel 40 van het Statuut voor wat betreft die beslissingen en akten.

De slotbepalingen

Hiervan behoeft alleen artikel 15 enige toelichting. In verband met de in de Nederlandse Antillen benodigde uitvoeringswetgeving acht de regering van de Nederlandse Antillen medegelding van de overeenkomst voor haar land van het begin af aan niet wenselijk. Aangezien echter in een later stadium deze medegelding wel nodig geoordeeld zal kunnen worden is in artikel 15, tweede lid, van de overeenkomst daarin voorzien. Met het oog hierop wordt hoewel de overeenkomst, voor wat het Koninkrijk betreft, voorschans alleen voor Nederland zal gelden toch de goedkeuring van de overeenkomst gevraagd voor het gehele Koninkrijk.

De Staatssecretaris van Justitie,
H. J. Zeevalking

De Minister van Buitenlandse Zaken,
M. van der Stoep